

Plenum

Torsdag 1.10.2020 kl. 15.59—17.51

2.3. Muntlig fråga om åtgärder för att rädda företagen och arbetsplatserna inom turism- och restaurangbranschen samt evenemangssektorn (Heikki Autto saml)

Muntligt spörsmål MFT 118/2020 rd

Muntlig frågestund

Förste vice talman Antti Rinne: Nästa fråga, ledamot Autto. — Varsågod.

Debatt

16.26 **Heikki Autto kok:** Arvoisa puhemies! Tapahtumateollisuudesta saa leipänsä 20 000 suomalaista. Puolet heistä on ollut lomautettuna tänä vuonna. Matkailu- ja ravintola-ala tuovat toimeentulon yli 100 000:een kotiin. Nyt kymmenettuhannet työntekijät ovat kärsineet lomautuksista, iso osa on jäänyt kokonaan ilman työtä.

Ministereiden harkitsemattomat puheet ja sekava tiedotus ovat syventäneet ravintoloiden, matkailuyritysten ja tapahtumatoimijoiden kriisiä entisestään. Epäonnistunut viestintä on saanut aikaan suuren määrän tapahtumien ja matkojen peruutuksia. Terveiden turvaaminen on tärkeintä, mutta meidän on kyettävä elämään myös pandemian aikana. Ympäri Suomen on nyt suuri huoli työpaikkojen ja yritysten kohtalosta.

Arvoisa puhemies! Mitä hallitus aikoo tehdä, että nämä matkailu- ja ravintola-alan sekä tapahtuma-alan tuhannet yritykset ja kymmenettuhannet työpaikat voidaan vielä pelastaa?

16.27 **Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä opposition kanssa huolestumme on varmasti yhteinen. Uskon, että jaamme kaikki tässä salissa tuskan siitä tilannekuvasta, että kun maassamme on tälläkin hetkellä paheneva tilanne globaalin epidemian, pandemian, suhteen ja samalla toisaalta kuulemme yhä enemmän huolestuttavia uutisia usean yrittäjän ahdingosta, poliittisen päätöksentekijän on joka hetki kaikkien päätösten äärellä punnittava näiden vaakakuppien väliltä. Ja uskon, että tämä sali kaikkineen ensisijaisesti valitsee aina suomalaisten terveyden ja hengen ja elämän suojelemisen arvot.

Samanaikaisesti, jotta ikään kuin voisimme, käytetään vaikka termiä, tekohengittää ja auttaa sen, minkä voimme — kaikkea ei voida pelastaa näinä aikoina — on hallitus tehnyt merkittäviä päätöksiä tukeakseen yrittäjiä eri toimialoilla, muun muassa juuri ravintola-alalla nytkin uudella päätöksellä tällä viikolla, jotta tämän ahdingon yli selvittäisiin edes jotenkuten. Edustaja Autto, teidän puolueenne on ollut hyvin kriittinen hallituksen suhteen [Puhemies: Aika!] velkaantumiseen liittyen. Velkaa on otettu muun muassa juuri näiden yritysten auttamiseen.

Punkt i protokollet PR 122/2020 rd

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.28 Heikki Autto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihmisten hätä matkailualalla on todellinen. Talven sesonki on sulamassa käsiin. Matkailusta toimeentulonsa saavat ihmiset ovat esittäneet, että hallitus täydentäisi matkailua koskevaa periaatepäätöstään seuraavasti: jos matka kestää yli 72 tuntia, Suomeen tullessa tehty toinen negatiivinen koronatesti mahdollistaa 100 tunnin oleskelun ilman karanteenia. Kirjaus mahdollistaisi elinkeinon mukaan charter- ja ryhmämatkojen toteuttamisen turvallisuudesta erittäin tiukasti huolehtien. Kyse on pienestä mutta matkailusta leipänsä saavien kannalta erittäin tärkeästä lisäyksestä. Muuten matkailun vientitulot jäävät Suomelta kokonaan saamatta niin tänä talvena kuin pahimmillaan tulevinakin vuosina.

Arvoisa puhemies! Kysyn hallitukselta: Käykö tämä edellä mainittu pieni mutta ratkaisevan tärkeä lisäys matkailun periaatepäätökseenne? Oletteko valmiita pelastamaan matkailun työpaikkoja?

16.30 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastuuministerit toisaalta elinkeinoelämän ja toisaalta peruspalveluiden suhteen voivat täydentää tätä kokonaisuutta, mutta haluan aloittaa sillä, että, edustaja Autto, ensimmäisessä puheenvuorossanne nostitte esiin selkeän viestinnän merkityksen, ja olen tästä kanssanne aivan samaa mieltä. Elämme tässä suhteessa hyvin toisenlaista vaihetta kuin viime keväänä, ja se on tietenkin suuri onni, ettemme ole toistaiseksi emmekä toivottavasti joudukaan valmiuslain olosuhteisiin, joissa vahvasti päätöksentekoa keskitettiin valtioneuvostolle. Nyt päätöksenteko käytännön ratkaisuista ihmisen terveyden ja elämän suojelemiseksi on vahvasti alueviranomaisilla. Tämä on tartuntatautilain iso viesti ja henki, oli kysymys mistä tahansa, käytännössä kaikista niistä arkisten toimintojen rajoittamisista, joita taudin vuoksi saatetaan joutua tekemään.

Mitä tulee tähän matkailuasiaan, tämän suhteenhan hallitus on tehnyt päätöksiä ja esittänyt ratkaisuja, joilla tätä voitaisiin vahvistaa. Maailman kokonaistilannetta [Puhemies koputtaa] emme voi muuttaa, mutta vuoropuhelu alueen ja matkailuyrittäjien kanssa [Puhemies: Aika!] on erittäin tärkeää, ja hallituksen ministerit muun muassa vierailivat pohjoisessa juuri tämän vuoksi.

16.31 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pahoin pelkään, että tällaisessa periaatteellisessa asiassa hallitus ei voi piiloutua pelkästään aluehallintoviranomaisten tai terveysviranomaisten taakse, kun puhutaan siitä periaatteesta, jolla kansallisesti linjataan, voiko tuplategillä pelastaa Suomen matkailun talven. Tässä suhteessa toivon, että hallitus ottaa kantaa tähän edustaja Auton varsin maltilliseen ja turvalliseen ehdotukseen vielä tässä.

Viestinnällisesti tämä liittyy myös siihen, että kysyisin pääministerin sijaiselta, joka varsin aktiivisesti pyrkii ymmärtämään myös ihmisten keskustelua, mitä teillä on sanottavaa sellaisille, vaikkapa tuolla Länsimetrossa lähes päivittäin näkemilleni lukuisille kasvoille, jotka ilman maskia matkustavat, eivät tiedä, asuvatko HUS-alueella vai kuuntelisivatko Helsingin kaupungin ohjeita vai THL:n ohjeita. Miten tämä koronaviestintä saadaan selväksi, niin että ihmiset osaavat suojautua? Nyt tämä on mennyt aika sekavaksi.

Punkt i protokollet PR 122/2020 rd

16.32 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin tärkeä lähestymistapa kokoomuksen edustaja Mykkäseltä. Ensinnäkin tälle ihmiselle haluaisin vastata: Käytä kasvomaskia kaikissa niissä tilanteissa, joissa koet, että joudut väkimäärän vuoksi varsin lähelle toista ihmistä. Käytä maskia, jotta suojat itseäsi ja ennen kaikkea, jotta suojat muita.

Olemme siirtymässä Suomessa tilanteeseen, jossa nyt olemme ylittäneet yli 10 000:n koronatapauksen rajan. Se on merkittävä ja varsin valitettava rajapyykki. Erityinen huoleni kohdistuu tällä hetkellä pääkaupunkiseudulle. Me tiedämme, että täällä tautitilanne on levinnyt erityisen voimallisesti viime aikoina. Kaikki on toistaiseksi vielä hyvin hallussa, mutta tästä eteenpäin meidän, joka ikisen, käytös tulee vaikuttamaan. Siksi ne pitkään Suomessa toistetut ohjeet hygieniasta, turvaväleistä ja nyt myös voimistuvasti kasvosmaskeista [Puhemies koputtaa] on jokaisen syytä ottaa vakavasti.

16.33 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Lienee aika selvää nyt, että valitettavasti korona on keskuudessamme pitkään. Me emme tiedä, koska rokote saadaan ja miten se tehoaa. Siksi nyt keskeinen asia on se, että meidän on opittava elämään koronan kanssa ja että toimet tehdään oikeantasoisina, oikein mitoitettuina, koska terveydestä pitää huolehtia, mutta samaan aikaan jokaisen rajoituksen pitää olla oikeantasoinen. Jos me teemme yksiselitteisiä, niin kuin nyt, liian yksiselitteisiä kieltoja, niin se aiheuttaa valtavaa tuhoa työpaikkoihin, yrityksiin, myöskin niillä alueilla, jossa tautitilanne on parempi. Toivoisin nyt hartaasti, että hallitus tekee kaikkensa sen eteen, että kaikki ehdotukset, kuten edustaja Auton tekemä ehdotus, johon ette vielä vastannut, otetaan vakavasti, kaikki mahdollisuudet, joilla voidaan tehdä joustavia järjestelyjä turvallisuus ja terveys huomioiden. Tämä olisi äärettömän tärkeää, jotta pelastetaan työpaikkoja ja isompia vahinkoja.

16.34 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tähän Lapin matkailun tilanteeseen. Hallitus tunnistaa nämä huolet, hallitus haluaa kuulla alueen toimijoita, hallitus haluaa pitää myös Lapin kaikista asukkaista ja heidän terveydestään huolta. Tämän tasapainoilun pyrin kuvaamaan ensimmäisessä puheenvuorossani tähän kysymykseen liittyen.

Kun on elämän ja terveyden suojelu ja toisaalta se tosiseikka, että tauti jatkuu pitkään ja sen päättymispäivä ei ole näköpiirissä rokotteidenkaan osalta, kuten edustaja Orpo totesi, me tarvitsemme ratkaisuja, joilla myöskin elinkeinoelämää voidaan pitää pystyssä. Tilanne on huolestuttava, ja siksi hallituksen toimet pyrkivät nyt tasapainoilemaan, kuten vaikkapa tämän viikon ravintolapäätöksestä näimme. Keväällä päädyttiin käytännössä ravintolan sisätilojen kokonaissulkuun, nyt ratkaisu lähtee vahvasti alueelliselta pohjalta painottaen päätöksiä sinne, missä todellisuudessa kiihtymisvaara taudissa on vakava.